

Основно училище „Христо Смирненски” село Самоводене, община Велико Търново,
област Велико Търново, улица „В. Левски“ №36,
тел.: 0899 321 008

УТВЪРЖДАВАМ: .....

Грета Георгиева

*Директор на ОУ „Христо Смирненски”
село Самоводене,*

П Р А В И Л Н И К
ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ
УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

Настоящият правилник е актуализиран за учебната 2025/2026 г. утвърден със
Заповед № 464/11.09.2025 г. на Директора на ОУ „Христо Смирненски”, с. Самоводене

ВЕЛИКО ТЪРНОВО
2025/2026 УЧЕБНА ГОДИНА

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

РАЗДЕЛ I

Област и ред за прилагане на правилника

Чл. 1. Настоящият правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд се изготвя в изпълнение на чл. 5 /1/ от Инструкция на МОИТ от 05.07.1996 за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета.

(2) По смисъла в термина “безопасни условия” се включват и хигиенните условия и противопожарната охрана.

Чл. 2. Правилникът определя изискванията, които трябва да се осигурят и спазват при провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност в училището, за да се предотвратят заболявания и трудови злополуки на учителите, служителите и учениците в процеса на обучение, при осъществяване на извънкласни и извънучилищни дейности, при организирано придвижване в транспортни средства, по време на екскурзии, зелени училища, спортни празници, тържества и др.

Чл. 3. Правилникът е задължителен за всички участници в образователно – възпитателния процес и в трудовата дейност на училището, урежда техните права, задължения и отговорности по осигуряване, контролиране и изпълнение на безопасните условия.

Чл. 4. Отговорност за изпълнението на правилника носи ръководството на училището и съответните длъжностни лица. Виновните се привличат към отговорност, съгласно действащите закони и разпоредби.

Чл. 5. Правилникът се утвърждава от директора на училището.

Чл. 6. Правилникът се актуализира периодично, както и при въвеждане на нови съоръжения, технологии при разкриване на нови работни места.

Чл. 7. Забранява се изпълнението на заповеди и нареждания, които противоречат на този правилник.

Чл. 8. (1) Не се сключват трудови договори за работа с лица, които:

1. нямат необходимата квалификация и документ за правоспособност;
2. не са преминали предварителен медицински преглед, ако са изтекли повече от 6 месеца от прекратяване на предишния трудов договор;

(2) Не се допускат на работа лица, които:

1. не са сключили трудов договор;
2. не са инструктирани;
3. са употребили алкохол.

Чл. 9. За работните места на лицата с трудови договори, местата за обучение и трудова дейност на учениците, кабинетите и работилниците, машините и съоръженията да се изготвят и поставят на видно място инструкции за безопасна работа.

Чл. 10. На работни места, където съществуват опасности да се поставят знаци и сигнали, съгласно Наредба № РД-07/8 от 20 декември 2008 г. за минималните изисквания за знаци и сигнали за безопасност и/или здраве при работа.

Р А З Д Е Л И

Задължения, отговорности и права на длъжностните лица и учащите се за осигуряване и спазване на безопасните и здравословни условия на възпитание, обучение и труд

Чл. 11. Конкретните задължения и отговорности по този правилник се вписват в длъжностната характеристика за длъжността.

Чл. 12. Задължения, отговорности и права на директора:

1. Отговаря за цялостното изпълнение на ПБТ в училище и инструкцията на МОН от 05.07.96 г.
2. Утвърждава настоящия правилник.
3. Прави оценка на риска за здравето и безопасността и планира подходящи мерки за предотвратяване.
4. Осигурява контрол за провеждането на учебния процес без риск за здравето на учениците.
5. Изисква и осигурява медицински преглед на учащите се преди започване на учебната година.
6. Организира заедно с медицинското лице необходимите здравни мероприятия за поддържане на хигиената в училище.
7. Упражнява контрол по спазване на изискванията за провеждане на инструктажите и обученията по БХТ и ПО.
8. Осигурява разработването на инструкции за безопасна работа в кабинетите и работилниците.
9. Осигурява снабдяването с работни облекла на учители и служители.
10. Разследва и регистрира трудовите злополуки.
11. Осигурява необходимото противопожарно оборудване и мястото за разполагането му.

Чл. 13. Задължения, отговорности и права на зам.- директора:

1. Организира, ръководи и управлява дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд в съответната училищна степен.
2. Организира провеждането на инструктажите със служителите.
3. Изисква от учителите да поставят на видни места инструкциите за безопасна работа.
4. Извършва периодичен контрол в класни стаи, кабинети, работилници, салони по отношение на отопление, осветление, шум, физическо натоварване, ползване на работно облекло, продължителност на учебния ден.
5. Осигурява снабдяването с годни и безопасни инструменти, съоръжения и противопожарни уреди.
6. Контролира наличността и изправността на противопожарните уреди и съоръжения.
7. Организира провеждането на противопожарна подготовка на учителите и служителите.
8. Следи за състоянието на проходите за евакуация, за експлоатацията на отоплителните съоръжения и електрически инсталации.
9. Организира и контролира обучението на учениците по противопожарни знания.

10. Периодично изготвя анализ за дейността и състоянието на безопасните и здравословни условия.
11. Организира набавянето на необходимите нормативни документи.
12. Организира и участва в разработването на вътрешни нормативни актове по БУВОТ.
13. Изготвя план за предотвратяване и ликвидиране на аварии.
14. Осъществява взаимодействие със службите по противопожарна безопасност, РЗИ, гражданска защита и инспекции по труда.

Чл. 14. Задължения, отговорности и права на учителите:

1. Да извършва по утвърдената програма необходимия начален инструктаж по БХТ и ПО преди започване на учебната година.
2. Да запознае учениците с настоящия правилник.
3. Да включва и изключва ел. уреди и дидактическите средства от ел. мрежа.
4. Да не възлага на учениците несвойствени за тях задачи.
5. Да не допуска оставане на ученици в помещенията без присъствие и наблюдение.
6. При злополука да търси медицинските лица за оказване на първа помощ.

Чл. 15. Задължения, отговорности и права на учениците:

1. Да изслушват инструктажа от учителя.
2. Да спазват изискванията за безопасност при работа.
3. Да предадат на преподавателя всички ползвани материали и да почистят работните си места след свършването на часа.
4. На учениците строго е забранено:
  1. да извършват дейности, които не са свързани с учебните занятия;
  2. да извършват поправки на уреди, инструменти, инсталации и съоръжения;
  3. да нарушават реда на работното си място.

ГЛАВА ВТОРА

Условия за безопасно и здравословно провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност

Чл. 16. Преди постъпване на работа в училище лицата преминават задължителен медицински преглед.

Чл. 17. Учениците представят талони от прегледи при личния лекар, удостоверяващи тяхното здравословно състояние.

Чл. 18. Не се допуска провеждане на учебни занятия и извънкласна дейност при условия, вредни за здравето на учениците.

Чл. 19. Не се допуска увеличаване продължителността на учебните часове, съкращаване на междучасията и провеждането на двойки часове с изключение на тези по изобразително изкуство и труд и техника. Не се допускат ученици в кабинети, лаборатории и работилници без присъствието на учител.

Чл. 20. Всички учебно-технически средства да се използват съобразно изискванията за безопасност, хигиена и противопожарна охрана.

Чл. 21. Всички стълбища да бъдат обезопасени чрез перила.

Чл. 22. През зимните дни да се извършва редовно почистване от сняг и лед на стълбищата, двора и улицата пред училището.

Чл. 23. В училище да се осигурят пътища и изходи за евакуация и се поставят указания за това.

Р А З Д Е Л I

Изисквания към машините, съоръженията, дейностите, експлоатацията и работните места

Чл. 24. Всички съоръжения и машини да бъдат обезопасени срещу опасности:

1. механично въздействие;
2. поражение от електрически ток;
3. предизвикване на пожар;
4. отделяне на вредни вещества.

Чл. 25. Да се спазват основните изисквания за защита срещу директен допир според конкретната ситуация:

1. разполагане на частите под напрежение на безопасни разстояния;
2. защитни прегради и ограждения;
3. безопасни напрежения до 24 волта.

Чл. 26. При извършване на ремонтни работи, свързани с риск на учениците, да се осъществят организационни и технически мероприятия:

1. изключване на енергозахранването;
2. реализиране на мерки против повторно включване;
3. поставяне на знаци и табели;
4. проветряване преди и по време на работа.

Чл. 27. За поддържане на необходимата чистота:

1. отпадъците се събират и обработват на определени за това места;
2. забранено е съхраняването и натрупването на материали, отпадъци и чинове по пътищата за преминаване на ученици и учители.

Чл. 28. На работните места, където съществуват опасности, да се поставят знаци по начин, осигуряващ правилното им възприемане.

Чл. 29. Аварийните изходи и пътища се поддържат винаги свободни.

Чл. 30. За осигуряване на безопасни условия да се спазват установените правила и норми и от лица, които извършват на територията на училището:

1. строително-монтажни дейности;
2. товаро-разтоварни и транспортни дейности;
3. ремонт, монтаж и демонтаж на машини, съоръжения и ел. инсталации.

Чл. 31. Във връзка с показателите на изкуственото осветление да се извършват периодични измервания.

Р А З Д Е Л II

Противопожарна охрана

Чл. 32. Да се осигури свободен достъп към всички помещения в училище. Пътищата и входовете да бъдат свободни от материали, а през зимата почистени от снега.

Чл. 33. В учебните стаи чиновете, масите, столовете да се разполагат така, че изходите да бъдат свободни.

Чл. 34. Учениците от подготвителния клас и първи клас задължително да се обучават в стаи на първите етажи.

Чл. 35. Не се разрешава съхраняването на лесно запалими вещества в училището.

Чл. 36. Да се съблюдава изправността на противопожарните уреди, съобразно издадената противопожарна заповед.

Чл. 37. Ежегодно да се актуализира противопожарната наредба и плана за евакуация.

Чл. 38. За предотвратяване на условията за запалване и пожари се забранява:

1. пушенето в сградата и района на училището;
2. ползването на открит огън;
3. съхраняване на празни варели от горива;
4. съхраняването на материали и предмети, освен необходимото оборудване за помещенията.

Чл. 39. Помещенията, в които се провеждат масови събирания по повод на театър или спортна дейност трябва да бъдат съобразени с изискванията.

Чл. 40. При провеждане на масови мероприятия да се осигурят необходимите средства за пожарогасене.

Чл. 41. При провеждане на масови мероприятия е забранено:

1. осъществяване на светлинни ефекти с използване на вещества, които могат да причинят пожар;
2. да се гаси напълно светлината в помещението;
3. новогодишни украси с използване на електрически илюминации да се извършват само от правоспособен електротехник.

Р А З Д Е Л Ш

Организирано придвижване на ученици като пешеходци или пътници в транспортни средства

Чл. 42. Учениците като пешеходци са длъжни да спазват правилата, да не създават опасност или пречка в движението.

Чл. 43. Учениците се движат по дясната страна на тротоарите, а ако няма такива - по банкетите.

Чл. 44. Не се разрешава на колони от деца и ученици да се движат по платното. Когато се наложи такава колона да премине през пътя, ръководителят е длъжен да спре преминаването на МПС.

Чл. 45. Преминаването през пътя става само по пешеходната пътека.

Чл. 46. Ученици, които ще ползват превозни средства са длъжни да ги изчакат на определеното за целта място.

Чл. 47. Забранено е учениците да излизат на пътното платно пред или зад стоящи, спиращи или потеглящи МПС.

Чл. 48. Качването и слизането да става през вратите, след като МПС е спряло.

Чл. 49. По време на пътуване на учениците е забранено да отварят вратите, да се навеждат през прозорците, да стоят прави, или да сядат там, където биха пречили на водача.

Чл. 50. По време на екскурзии, зелени училища, спортни състезания и др. ръководителите задължително инструктират учениците.

Р А З Д Е Л І V

Дейности и организация при екскурзии, походи, излети, училища сред природата

Чл. 51. Всички походи, излети, екскурзии и училища сред природата се планират от класните ръководители и се вписват в плана на класа и годишния план на училището.

Чл. 52. Родителите на учениците се уведомяват за предстоящите прояви 14 дни преди провеждането им и се съгласуват писмено с тях.

Чл. 53. Изборът на лицензиран туроператор се съгласува писмено с РУО.

Чл. 54. Организаторите представят на директора следния пакет от документи в срок не по-късно от една седмица преди провеждането им:

1. Списък на учениците и ръководителите със следните данни: име, дата на раждане, клас, подпис за проведен с ученика инструктаж – 2 броя;
2. Копие от текста на инструктажа по безопасност и култура на поведение;
3. Копие от офертата на фирмата;
4. Копие от лиценза на туроператора;
5. Копие от договора с туроператора;
6. Копие на полицата между туроператора и застрахователната компания;
7. Копие от сертификата, издаден от застрахователя за наличието на договор за задължителна застраховка на туроператора;
8. Декларация за родителско съгласие;
9. План на екскурзията: с цели и задачи; график, маршрут и ръководители.

Чл. 55. В срок от три дни главният ръководител на групата извършва отчет за проведените дейности пред съответния зам.- директор.

Р А З Д Е Л V

Дейност, в случаи на авария, пожар или природно бедствие

Чл. 56. Планът за ликвидиране на аварии и планът за евакуация да бъдат поставени на видно място в училище.

Чл. 57. (1) В случай на авария, пожар или природно бедствие, персоналет на училището е длъжен да съобщи за възникналата ситуация в противопожарната служба;

(2) Да осъществят мерки за извеждане на учениците на определените безопасни места.

Чл. 58. Със собствени сили и средства осъществяват действия за ликвидиране на аварията, оказват долекарска помощ на пострадалите.

Чл. 59. За всяка авария, пожар или природно бедствие да се уведомява РУО и отдел “НО” на Община Велико Търново.

Г Л А В А Т Р Е Т А
Р А З Д Е Л І
Инструктажи и обучения

Чл. 60. Директорът на училището със заповед създава организация за провеждане на инструктажите съгласно Наредба № РД-07-2 от 16 декември 2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Чл. 61. (1) Всеки работник, който постъпва на работа се инструктира;

(2) В началото на учебната година учениците се инструктират от класните ръководители, а в учебните часове по компютърно моделиране и информационни технологии, технологии и предприемачество, физическо възпитание и спорт, физика и астрономия, химия и опазване на околната среда, човекът и природата и човекът и обществото – от учителите;

(3) Инструктажи се провеждат и със студентите от ВТУ по време на тяхната практика.

Чл. 62. Инструктажите се документират в книгите за инструктажи и чрез подписите на инструктираните лица и ученици.

Г Л А В А Ч Е Т В Ъ Р Т А
Трудови злоупотреки и оказване на долекарска помощ

Чл. 63. За всяка трудова злоупотрека пострадалият ученик, учителят или свидетел по злоуполуката незабавно уведомява директора.

Чл. 64. За всяка трудова злоупотрека с учител или служител се уведомява териториалното поделение на НОИ, областната инспекция по труда и РУО.

Чл. 65. След трудовата злоупотрека се организира от директора разследване, регистриране и отчитане на злоуполуката.

Чл. 66. След всяка злоупотрека в училище директорът по преценка възлага проучване на причините и организира мерки за тяхното премахване.

Чл. 67. Долекарска помощ се оказва от учителите, служителите и учениците, от този, който се намира най-близко до пострадалия.

Чл. 68. След оказване на долекарската помощ да се търсят незабавно медицинските специалисти в училище.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Правилникът е приет на Заседание на Педагогическия съвет № 9 от 10.09.2025 г.

§ 2. Правилникът влиза в сила от 15.09.2025 г. и отменя действието на досегашния Правилник за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд, приет през 2024 г.

§ 3. Правилникът е изготвен в съответствие със Стратегия за развитие на ОУ „Христо Смирненски“, с. Самоводене за периода 2024 – 2029 година.

§ 4. Класните ръководители запознават учениците с този правилник в Часа на класа.

§ 5. Директорът запознава непедagogическия персонал с този правилник в 5 – дневен срок след влизането му в сила.

§ 6. Всяка година правилникът се актуализира по предложение на комисия, избрана на педагогически съвет.

§ 7. Копие от правилника се съхранява в дирекцията и на официалния сайт на училището.